

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVLJA

KLASA: 021-03/14-01/33
URBROJ: 534-10-1-1/1-14-7
Zagreb, 13. listopada 2014. godine

50 - 9 - 2014

Priljeto		
Klasifikacija	021-12/14-01/345	Org jed
Uručeni broj	534-14-05	Pr Vrij
		- -

10

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
n/p zamjenice glavnog tajnika
Andreje Gabrijel
Trg svetog Marka 2,
10 000 Zagreb

PREDMET: Zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy, u vezi s genetskim inženjeringom u proizvodnji poljoprivrednih usjeva te hrane za ljude i životinje
- očitovanje, dostavlja se

VEZA: Klasa: 021-12/14-01/345, Urbroj: 50301-01/20-14-4

Poštovana,

vezano uz zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy, u vezi s genetski inženjeringom u proizvodnji poljoprivrednih usjeva te hrane za ljude i životinje Ministarstvo zdravlja, kao središnje koordinacijsko tijelo za poslove vezane uz GMO, daje objedinjeni odgovor Ministarstva zaštite okoliša i prirode i Ministarstva poljoprivrede kako slijedi:

Na području Republike Hrvatske trenutno su za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a, temeljem uvjeta propisanih odredbama Pravilnika o uvjetima koje moraju ispunjavati laboratoriji za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO ovlaštena dva (2) laboratorija:

1. Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Odsjek za kvantifikaciju GMO-a i procjenu rizika, Zagreb, koji je za rad u području GMO ovlašten početkom 2004. godine
2. Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo (HCPHS), Laboratorij za ispitivanje sjemena, Osijek, koji je za ispitivanje, kontrolu i praćenje ovlašten nakon svog osnutka 2010. godine.

Oba ovlaštena laboratorija učlanjena su u Europsku mrežu laboratorija i redovito sudjeluju u međulaboratorijskim testiranjima.

Opremljenost laboratorija, stručnost, rezultati dugogodišnjih analiza, broj provedenih analiza uzoraka hrane, hrane za životinje kao i rezultati međulaboratorijskih testiranja od strane međunarodnih institucija ISTE i/ili EURL-GMO GMFF jasni su pokazatelji da hrvatski laboratoriji mogu konkurirati vodećim laboratorijima GMO u Europskoj uniji i da su pripremljeni za ispitivanje, kontrolu i praćenju GMO u proizvodima koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a.

Sredinom 2013. godine laboratorij Odsjeka za kvantifikaciju GMO-a i procjenu rizika u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, Zagreb, temeljem članka 10. Zakona o genetski modificiranim organizmima („Narodne novine“, broj 70/05., 137/09., 28/13. i 47/14.) te uvjeta propisanih odredbama Uredbe (EU) 1981/2006 i Uredbe (EU) 882/2003 imenovan je za Nacionalni referentni laboratorij za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a. Dokaz o njegovom imenovanju nalazi se u prilogu objavljene Uredbe (EU) br. 120/2014.

U skladu s nadležnošću središnjih tijela državne uprave, propisane člankom 64. Zakona o genetski modificiranim organizmima, redovito se provode službene kontrole po pitanju ispitivanja i praćenja GMO u hrani, hrani za životinje kao i sjemenju koja potencijalno može biti GMO ili je GMO. Dokaz o tome je Izvješće o provedenim službenim kontrolama u području hrane i hrane za životinje te sjemenskog materijala koje objavljuje Ministarstvo poljoprivrede na svojoj internetskoj stranici.

Službene kontrole u području ispitivanja prisutnosti GMO-a u hrani sukladno odredbama navedenih članaka u nadležnosti Ministarstva zdravlja provode inspektori Uprave za sanitarnu inspekciju. Pri provođenju službenih kontrola u cilju utvrđivanja sukladnosti s područja zakonodavstva o hrani i GMO-u inspektori koriste različite tehnike i metode (pregled dokumentacije, inspeksijski nadzori, monitoring, uzorkovanje, identifikacije, verifikacije, analiziranje i audit). Najčešća metoda službenih kontrola svih inspeksijskih tijela kojom se želi utvrditi da li subjekt u poslovanju s hranom poštuje odredbe trenutnog zakonodavstva u području GMO je uzorkovanje i analiziranje istog uzorka.

Službene kontrole prisutnosti GMO-a u hrani inspektori Uprave za sanitarnu inspekciju, Ministarstva zdravlja redovito provode na graničnim inspeksijskim postajama, maloprodaji i u proizvodnji, u svim fazama proizvodnje, distribucije hrane biljnog podrijetla.

U cilju zaštite zdravlja ljudi i interesa potrošača od 2007. godine uz redovite službene kontrole prisutnosti GMO-a na tržištu Republike Hrvatske provodi se sustavno praćenje prisutnosti GMO-a na tržištu Republike Hrvatske poznato kao Nacionalni godišnji program praćenja prisutnosti GMO-a u hrani biljnog i životinjskog podrijetla (u daljnjem tekstu: Monitoring GMO). Rezultati provedbe Monitoringa GMO krajem i/ili početkom sljedeće godine objavljuju se na internetskoj stranici Ministarstva zdravlja.

U razdoblju od 29. 09. - 3. 10. 2014. godine je provedba završne, četvrte faze Monitoringa GMO u 2014. godini.

Tijekom 2013. godine samo od strane Uprave za sanitarnu inspekciju, Ministarstva zdravlja u sklopu službenih kontrola uzorkovano je ukupno 312 uzoraka hrane s ciljem ispitivanja prisutnosti GMO. Od ukupno 312 uzoraka hrane uzorkovanih od strane Uprave za sanitarnu

inspekciju Ministarstva zdravlja, 289 uzoraka hrane je bilo negativno na prisutnost GMO, a 23 uzoraka hrane bilo je pozitivno, od čega je u 20 uzoraka uočena prisutnost GMO do praga slučajne tehnološke kontaminacije tj. do 0,9%, a u 3 uzorka hrane podrijetlom od riže uočena je prisutnost GMO, što je bilo u suprotnosti s zakonodavstvom u području GMO jer GMO riža nije odobrena na tržištu Europske unije.

Po zaprimanju spornih analitičkih izvješća s podacima o prisutnosti GMO riže Odjel za GMO državne sanitarne inspekcije automatski je kontaktirao uvoznika sporne hrane u Republici Hrvatskoj. Sanitarni inspektor Ministarstva zdravlja usmenim rješenjem je naredio da se sporna hrana povuče i opozove s tržišta, te neškodljivo uništi metodom spaljivanja ili organizira povrat u zemlju podrijetla. Subjekt u poslovanju s hranom je poduzeo naredene mjere, ali s obzirom da se radilo o hrani koja je uvezena u Hrvatsku u 6. mjesecu 2012. godine na cijelom tržištu Republike Hrvatske pronađene su minorne količine suspektnih rižinih proizvoda (u količinama od 3,5 kg -5 kg sporne hrane uzorka), dobavljača iz Tajlanda i Italije. Na zahtjev uvoznika kao odgovorne osobe sporne hrane napravljeno je ponovno uzorkovanje iste te je na osnovu izvršenih rezultata samo jedan od navedenih 3 uzoraka predmetne hrane bio pozitivan. S obzirom da iste više nije bilo na tržištu Republike Hrvatske, a niti na tržištu Europske unije EU RASF nije bio podignut. Predmetni upravni postupak vodio se sukladno odredbama Zakona o hrani („Narodne novine”, broj 46/07, 155/08 i 55/11) u razdoblju prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Laboratorij za GMO, Odsjeka za kvantifikaciju GMO-a i procjenu rizika, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u Zagrebu samo u 2013. godini analizirano je ukupno 424 uzoraka hrane i hrane za životinje, od čega je 344 uzoraka bilo negativno na prisutnost GMO, 62 uzoraka je bilo pozitivno ispod praga od 0,9%, a 18 uzoraka je bilo iznad praga od 0,9%.

Laboratorij za ispitivanje sjemena, Odsjek za biotehnoške analize tijekom 2013. godine zaprimio je ukupno 95 uzoraka sjemena, hrane i hrane za životinje za utvrđivanje sadržaja GMO-a. Na zaprimljenim uzorcima je odrađeno ukupno 391 analiza iz područja obuhvaćenih akreditacijom. Od ukupnog broja zaprimljenih uzoraka 94 uzorka je bio negativno na prisutnost analiziranih elemenata karakterističnih za genetski modificirane organizme, dok je u jednom uzorku (sojina sačma) utvrđen sadržaj soje GTS 40-3-2 u udjelu >10%.

Rezultati službenih kontrola provedenih od strane inspektora središnjih tijela državne uprave nadležnih za kontrolu GMO-a na tržištu Republike Hrvatske u sjemenu, hrani, hrani za životinje i u proizvodima ukazuju da postoji tendencija rasta broja pozitivnih uzoraka što je u skladu sa povećanjem površina pod genetski modificiranim kulturama na svjetskoj razini, dok je ukupan udio pozitivnih uzoraka ispod svjetskog prosjeka što sugerira da je hrvatski sustav službene kontrole genetski modificiranih organizama učinkovit.

Važno je istaknuti da niti jedan uzorak analiziranog sjemena nije bio pozitivan što upućuje na zaključak da je hrvatski okoliš i hrvatsko tržište sjemena još uvijek oslobođeno prisutnosti genetski modificiranih kultura.

U skladu s Višegodišnjim planom provedbe službenih kontrola sjemena, hrane i hrane za životinje i tijekom 2014. godine redovito se provode službene kontrole u području GMO-a u skladu s odredbama Zakona o genetski modificiranim organizmima, Zakona o hrani („Narodne novine“, broj 81/13. i 14/14.) i Zakona o službenim kontrolama koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja („Narodne novine“, broj 81/13. i 14/14.).

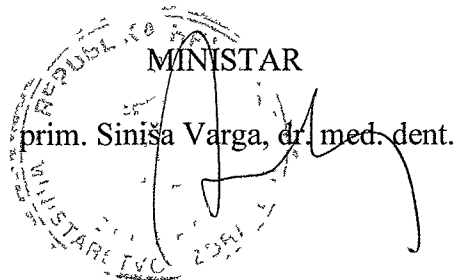
Uspostavom zakonodavnog okvira koji je vrlo zahtjevan i kompleksan, transponiranjem njezinih odredaba, formiranjem znanstveno savjetodavnih tijela Vlada Republike Hrvatske je uspostavila okvir sustavnog praćenja i zaštite zdravlja ljudi i potrošača Republike Hrvatske od možebitnih učinaka GMO-a pazeći pri tome da se ispune odredbe sukladno zahtjevima zakonodavnih odredaba Europske unije.

Veliki angažman predstavnika Vlade Republike Hrvatske u pojedinim tijelima Europske unije po pitanju GMO-a, samo u razdoblju 2014. godine, kao i ukupan broj provedenih službenih kontrola po navedenom pitanju u istoj, jasan je pokazatelj hrvatskoj javnosti o upućenosti Vlade Republike Hrvatske o potrebama svih dionika (proizvođača, kontrolnih tijela, tijela nadležnih za provođenje službenih kontrola te krajnjih potrošača) u području GMO-a.

Iz navedenog zaključuje se da su središnja tijela državne uprave s pratećim portfeljem hrvatskih znanstvenika osposobljena za borbu protiv opasnosti i protiv izazova ove već dobro istražene tehnologije za razliku od još nerazjašnjenih novih sveprisutnih tehnologija kao što su npr. nanotehnologije i sintetske biologije.

S poštovanjem,

MINISTAR
prim. Siniša Varga, dr. med. dent.

Dostaviti:

1. Naslovu
2. pismohrana, ovdje

Na znanje:

1. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Ulica Republike Austrije 14, 10 000 Zagreb
2. Ministarstvo poljoprivrede, Trg hrvatskih velikana 6, 10000 Zagreb

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/14-18/345

URBROJ: 65-14-02

Zagreb, 25. kolovoza 2014.

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

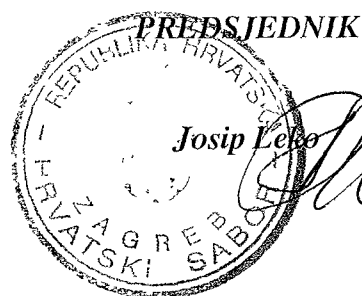
Primljeno: 26-08-2014		
Klasifikacijska oznaka:	Org jed	
021-12/14-01/345	88301	
Uredbeni broj:	Pril	Vrij
65-14-01	2	—

10

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

U prilogu upućujem zastupničko pitanje dr. sc. Mirele Holy, zastupnice u Hrvatskom saboru, postavljeno sukladno članku 140. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Molim odgovorite na postavljeno zastupničko pitanje, sukladno odredbi članka 142. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u roku od 30 dana od dana kada je pitanje dostavljeno.

MIRELA HOLY,
zastupnica u Hrvatskom saboru

Zagreb, 07. kolovoza 2014.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	08-08-2014		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/14-18/345		Org. jed.
			65
Uredbeni broj:	6531-14-01		Pril. Vrij.
			1 -

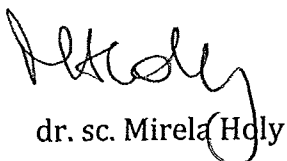
PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Zastupničko pitanje

Poštovani gospodine Leko,

molim Vas da temeljem članka 140. Poslovnika Hrvatskog sabora prosljedite moje zastupničko pitanje predsjedniku Vlade Republike Hrvatske gospodinu Zoranu Milanoviću, a koje se nalazi u prilogu ovoga dopisa.

S poštovanjem,

dr. sc. Mirela Holy

Prilog: kao u tekstu

MIRELA HOLY,
zastupnica u Hrvatskom saboru

Zagreb, 07. kolovoza 2014.

PREDSJEDNIK VLADE RH
GOSPODIN ZORAN MILANOVIĆ

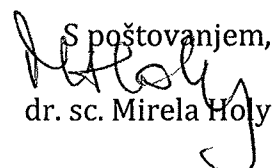
PREDMET: ZASTUPNIČKO PITANJE

Poštovani predsjedniče Vlade,

kontaktirali su me građani koji su uznemireni nedavnim medijskim napisima o Monsantojoj donaciji hrvatskim poljoprivrednicima pogođenima nedavnim poplavama. Iako je Ministarstvo poljoprivrede demantiralo medijske napise o realizaciji ove donacije, činjenica jest da je Hrvatska nepripremljena za opasnosti i izazove koje donosi genetički inženjering u proizvodnji poljoprivrednih usjeva te hrane za ljude i životinje. Nažalost, Hrvatska nije adekvatno tehnološki osposobljena za testiranje na GMO-e kako sjemena, tako i prehrambenih proizvoda koje nalazimo na policama trgovina. Sukladno Uredbi o razini genetski modificiranih organizama u proizvodima ispod koje proizvodi koji se stavljaju na tržište ne moraju biti označeni kao proizvodi koji sadrže genetski modificirane organizme (Narodne novine br. 39/2012) proizvodi koji sadrže više od 0,9% GMO-a moraju biti označeni kao proizvodi koji sadrže GMO-e. No, činjenica je da, koliko god proizvoda imali na policama trgovina, nijedan nije označen kao proizvod koji sadrži GMO-e. Prethodna konstatacija zabrinjava kada imamo na umu količine uvezene hrane (za ljude te stočne hrane) u Hrvatskoj te globalnu rasprostranjenost GMO usjeva, a koja upućuje na logičan zaključak da mnogi proizvodi na policama hrvatskih trgovina ipak sadrže više od 0,9% GMO-a.

Slijedom prethodno rečenog molim Vas da mi odgovorite na sljedeće pitanje:

Koliko je Hrvatska pripremljena za testiranje proizvoda koji sadrže GMO-e? Koji laboratorij/i u Hrvatskoj provode ova testiranja i jesu li osposobljeni za testiranje većine GMO-a koji se danas nalaze na tržištu? Što su dosadašnje kontrole proizvoda na hrvatskim policama u smislu detekcije GMO-a u proizvodima pokazale? Koliko je otkriveno proizvoda koji sadrže GMO-a i koji su to proizvodi? Koliko se često provode ove kontrole i po kojem kriteriju? Jesu li izrečene prekršajne i kaznene mjere? Što čini Vlada RH kako bi Hrvatsku tehnološki osposobila za nošenje s opasnostima i izazovima ove tehnologije?

S poštovanjem,

dr. sc. Mirela Holy